

Hushållnings
sällskapet

Beredskap på gårdsnivå

Ett inspel från Hushållningssällskapet

13 juli 2023

Avgränsning: Beredskap på gårdsnivå och primär industri utifrån en hotfull yttre påverkan

- Krig
- Blockad
- Förhindrad distribution av drivmedel
- Cyberattack
- Pandemi
- Planerad/iscensatt pandemi
- Elnätet utslaget
- Kärnkraftsläcka
- Vattenförsörjning skadad
- Kontaminerat vatten
- Extremväder ex. torka eller skyfall

Mål med beredskapsinventering samt efterföljande åtgärder, steg 1

- Inventera och beräkna behov för drift i 3 resp. 6 mån och föreslå åtgärder för de ca 5000 primärproducenter som producerar huvuddelen av produktionen:
 - El för gårdens produktion
 - IT för gårdsdriften
 - Vatten för gårdens produktion
 - Diesel för gårdens produktion
 - Behov av väsentliga förnödenheter för att upprätthålla gårdens produktion – ex diskmedel till mjölk, vissa mediciner, spengummi, pumpar, elmotorer, slangar mm.
 - Behov av kritiska reservdelar
- Inventera de primärproducenter som är av särskilt strategiskt läge – ex mjölkproducenter i Norrland med lång väg till mejeri, men i närhet av en större tätort
- Inventera de strategiskt viktiga och geografiskt belägna mejerier, kvarnar och slakterier:
 - El, IT, vatten, diesel, förnödenheter, reservdelar mm
- Kompetensutveckla rådgivare i beredskaps strategi och planering
- Kompetensutveckla företrädare för utvalda gårdar och primärindustri

Mål med beredskapsinventering samt efterföljande åtgärder, steg 2

- Inventera och beräkna behov för drift i 3 resp. 6 mån och föreslå åtgärder för resterande heltidsprimärproducenter. Totalt ca 13 500 heltidslantbrukare:
 - El för gårdens produktion
 - IT för gårdsdriften
 - Vatten för gårdens produktion
 - Diesel för gårdens produktion
 - Behov av väsentliga förnödenheter för att upprätthålla gårdens produktion – ex diskmedel till mjölk, vissa mediciner, spengummi, pumpar, elmotorer, slangar mm.
 - Behov av kritiska reservdelar
- Kompetensutveckla rådgivare i beredskaps strategi och planering
- Kompetensutveckla företrädare för utvalda gårdar och primärindustri

Förslag till arbetsupplägg/omfattning

- Genomföra en förstudie
- Ta fram kunskapsmaterial
- Kompetensutveckling av rådgivare
- Ta fram ett verktyg för inventerings- och resursbehovs primärproduktion respektive primärindustri
- Ta fram ett åtgärdsverktyg med prioriteringar för ovanstående
- Förslag på investeringsstöd för ökad resiliens i primärproduktionen
- Erfa-utbyte i strategi och praktiskt genomförande på gård resp. primärindustri

Förstudiefas

- Inventera vad som görs i Sverige idag
- Inventera vad som görs och hur man arbetar i de andra nordiska länderna idag, med särskilt fokus på Finland och Norge
- Sammanställning av befintlig lagstiftning/skyldigheter på gårdsnivå
- Förslag på upplägg med inventerings- och resursverktyg som avstäms med SJV, civilförsvarsmyndighet m.fl.
- Besluta med berörda myndigheter om datalagring av insamlade data från verktygen i primärproduktion och industri samt nyttjandet av den

Inventering och beredskapsanalys

- Ta fram inventeringsverktyget för att analysera behoven på gård respektive primärindustri på vecka, 3 mån resp. 6 månaders horisont avseende:
 - El för gårdens produktion
 - IT för gårdsdriften
 - Vatten för gårdens produktion
 - Diesel för gårdens produktion
 - Behov av väsentliga förnödenheter för att upprätthålla gårdens produktion
 - Behov av akuta reservdelar
- Inventera de primärproducenter som är av särskilt strategiskt läge
- Inventera för de strategiskt viktiga och geografiskt belägna mejerier, kvarnar och slakterier:
 - El, vatten, diesel, förnödenheter, reservdelar etc
- Ta fram en plan för de enligt inventeringsverktygets analys prioriterade investeringarna för att klara uppsatta beredskapsmål:
 - Kostnader vid analys upprättande
 - Prioriteringslista
 - Tidsplan för arbetet
- Genom rådgivningsinsatser ta fram en plan för genomförande och prioriteringar på Gårdsnivå resp. för Primärindustri vid kriser:
 - Vilka åtgärder kan prioriteras bort
 - Bemanning vid brist på personal
 - Lagerhållning av förnödenheter och reservdelar

Kunskapsmaterial och kompetensutveckling

- Framställa pedagogiskt kunskapsmaterial för rådgivare
- Framställa pedagogiskt kunskapsmaterial för lantbrukare
- Ta fram förslag till åtgärder/lösningar/investeringar kopplat till gårdsnivå
- Kompetensutveckla lantbruksrådgivare
- Genomföra rådgivning på gårdsnivå
- Samordning och kunskapsöverföring med berörda myndigheter och organisationer

Investeringsstöd

- Införande av investeringsstöd för åtgärder/investeringar som leder till ökad beredskap på gårdsnivå
- Investeringsstödet är kopplat till detta kompetensutvecklingsarbete, dvs ställer krav på genomförd kompetensutveckling insats/rådgivning

Erfa-utbyte

- Skapa forum för erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling mellan lantbrukare
- Skapa forum för erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling mellan rådgivare
- Regelbundna träffar med scenario-övningar för lantbrukare och rådgivare
- Skapa möjligheter till utökat lokalt och regionalt samarbete baserat på inventering och analys
- Genomföra erfarenhetsutbyte med våra Nordiska grannländer, primärt Finland och Norge

Vi ser fortsatt fram emot en lika bra dialog
och
gott samarbete